

WOJEWODA ŚWIĘTOKRZYSKI

oc/a

ŚWIĘTOKRZYSKI URZĄD WOJEWÓDZKI w Kielcach Oddział Obsługi Klienta	
Wysł. dnia	05. 07. 2021
L.dz.	zał.
Podpis

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Znak: PSZ.II.431.13.2021

Kielce, dnia 02.07.2021 r.

Pani Bożena Pytel
Dyr. Powiatowego Centrum
Pomocy Rodzinie
ul. Kościuszki 12
28 – 500 Kazimierza Wielka

Wydział Polityki Społecznej i Zdrowia Świętokrzyskiego Urzędu Wojewódzkiego w Kielcach przesyła wystąpienie pokontrolne z kontroli w trybie zwykłym, która przeprowadzona była w Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Kazimierzy Wielkiej, w zakresie zadań Organizatora Rodzinnej Pieczy Zastępczej, w dniach 9-11 czerwca 2021 r.

Kontrola przeprowadzona była na podstawie:

- art. 186 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t.j. Dz. U. z 2020 r., poz. 821) oraz art. 19 pkt 6 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz.U. z 2020 r., poz. 1876 t.j.).

Kontrolę przeprowadzili pracownicy Oddziału Nadzoru nad Realizacją Zadań Samorządu Powiatowego i Województwa w Wydziale Polityki Społecznej i Zdrowia, w składzie:

- 1. Pani Anna Konieczna** – Inspektor Wojewódzki (legitymacja służbowa nr 02), upoważnienie nr 278/2021 z dnia 02.06.2021 r. – inspektor kierujący zespołem inspektorów.
- 2. Pani Katarzyna Arendarska** - Inspektor Wojewódzki (legitymacja służbowa nr 01), upoważnienie nr 279/2021 z dnia 02.06.2021 r.

3. Pani Elzbieta Paluch – Kierownik Oddziału (legitymacja służbowa nr 05),
upoważnienie nr 280/2021 z dnia 02.06.2021 r.

Zakresem kontroli objęte zostały następujące zadania:

1. Opracowanie i realizacja 3-letniego powiatowego programu dotyczącego rozwoju pieczy zastępczej, zawierającego między innymi coroczny limit rodzin zastępczych zawodowych.
2. Kwalifikacje kadry organizatora rodzinnej pieczy zastępczej.
3. Zapewnienie dzieciom pieczy zastępczej w rodzinach zastępczych, rodzinnych domach dziecka, placówkach opiekuńczo-wychowawczych oraz finansowanie świadczeń pieniężnych dotyczących dzieci z terenu powiatu, umieszczonych w rodzinach zastępczych, rodzinnych domach dziecka, placówkach opiekuńczo-wychowawczych, regionalnych placówkach opiekuńczo-terapeutycznych, interwencyjnych ośrodkach preadopcyjnych, w tym dzieci cudzoziemskich.
4. Organizowanie wsparcia i finansowanie pomocy przyznawanej osobom usamodzielnianym opuszczającym rodziny zastępcze, rodzinne domy dziecka oraz placówki opiekuńczo-wychowawcze i regionalne placówki opiekuńczo-terapeutyczne, przez wspieranie procesu usamodzielnienia.
5. Tworzenie warunków do powstawania i działania rodzin zastępczych, rodzinnych domów dziecka i rodzin pomocowych.
6. Prowadzenie placówek opiekuńczo-wychowawczych i placówek wsparcia dziennego o zasięgu ponadgminnym.
7. Organizowanie i finansowanie szkoleń dla rodzin zastępczych, prowadzących rodzinne domy dziecka i dyrektorów placówek opiekuńczo-wychowawczych typu rodzinnego oraz kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej, prowadzenia rodzinnego domu dziecka lub pełnienia funkcji dyrektora placówki opiekuńczo-wychowawczej typu rodzinnego.
8. Organizowanie wsparcia dla rodzinnej pieczy zastępczej, w szczególności poprzez tworzenie warunków do powstawania grup wsparcia i poradnictwa specjalistycznego.
9. Zapewnienie przeprowadzania przyjętemu do pieczy zastępczej dziecku niezbędnych badań lekarskich.
10. Prowadzenie rejestrów danych, o których mowa w art. 46 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

11. Kompletowanie we współpracy z właściwym ośrodkiem pomocy społecznej dokumentacji związanej z przygotowaniem dziecka do umieszczenia w rodzinie zastępczej albo rodzinnym domu dziecka.
12. Przekazywanie do biura informacji gospodarczej - informacji o powstaniu zaległości z tytułu nieponoszenia opłaty, o której mowa w art. 193 ust. 8, za okres dłuższy niż 12 miesięcy.
13. Finansowanie dodatku, o którym mowa w art. 115 ust 2a ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.
14. Pomoc przyznawana osobom usamodzielnianym opuszczającym domy pomocy społecznej dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych intelektualnie, domy dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży oraz schroniska dla nieletnich, zakłady poprawcze, specjalne ośrodki szkolno-wychowawcze, specjalne ośrodki wychowawcze, młodzieżowe ośrodki socjoterapii zapewniające całodobową opiekę lub młodzieżowe ośrodki wychowawcze oraz pomoc w integracji ze środowiskiem tych osób.
15. Kontrola nad organizatorami rodzinnej pieczy zastępczej, rodzinami zastępczymi, prowadzącymi rodzinne domy dziecka oraz placówkami opiekuńczo-wychowawczymi (art. 38 b ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej).
16. Realizacja zadań wynikających z rządowych programów wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej oraz rządowego programu, o którym mowa w art. 187a ust.1 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

Ocena skontrolowanej działalności, ze wskazaniem ustaleń, na których została oparta, w szczególności przez określenie stanu faktycznego oraz ujawnionych uchybień lub nieprawidłowości, a także zakres, przyczyny i skutki stwierdzonych uchybień lub nieprawidłowości oraz wskazanie osób odpowiedzialnych za ich powstanie.

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Kazimierzy Wielkiej jest jednostką organizacyjną powiatu kazimierskiego funkcjonującą w oparciu o Statut i Regulamin Organizacyjny. Statut przyjęty został Uchwałą Nr VIII/54/2015 Rady Powiatu Kazimierskiego z dnia 28 września 2015 r. w sprawie nadania Statutu Powiatowemu Centrum Pomocy Rodzinie w Kazimierzy Wielkiej. Zgodnie ze Statutem, PCPR realizuje określone ustawami zadania własne i zlecone z zakresu m.in.: pomocy społecznej oraz wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej. W 2019 roku dokonano zmiany Statutu Uchwałą

Nr X/96/2019 Rady Powiatu Kazimierskiego z dnia 27 grudnia 2019 r. w sprawie zmiany statutów jednostek organizacyjnych powiatu, w związku z włączeniem Ośrodka Interwencji Kryzysowej w struktury organizacyjne PCPR w Kazimierzy Wielkiej (**zał. nr 2**).

Strukturę organizacyjną i zasady funkcjonowania oraz szczegółowe zadania Centrum określa Regulamin Organizacyjny Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Kazimierzy Wielkiej nadany Uchwałą Nr 27/91/a/2019 Zarządu Powiatu w Kazimierzy Wielkiej z dnia 27.12.2017 r. Zgodnie z zapisami regulaminu zadania z zakresu wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej realizuje m.in. koordynator rodzinnej pieczy zastępczej i psycholog zatrudniony w OIK. W regulaminie ujęto wszystkie zadania powiatu z zakresu pieczy zastępczej, w tym zadania Organizatora Rodzinnej Pieczy Zastępczej i koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej, o których mowa w ustawie.

Opracowanie i realizacja 3-letniego powiatowego programu dotyczącego rozwoju pieczy zastępczej, zawierającego między innymi coroczny limit rodzin zastępczych zawodowych.

Powiat Kazimierski posiada opracowany Powiatowy Program Rozwoju Pieczy Zastępczej dla Powiatu Kazimierskiego na lata 2021-2023. Program został przyjęty Uchwałą Nr XVI/147/2021 Rady Powiatu Kazimierskiego z dnia 29 marca 2021 r. w sprawie przyjęcia Powiatowego Programu Rozwoju Pieczy Zastępczej dla Powiatu Kazimierskiego na lata 2021-2023 (**zał. nr. 3**).

W Programie uwzględniono dane statystyczne za lata 2018-2020 dotyczące m.in.:

- powodów dla których przyznane zostały świadczenia dla rodzin. Na pierwszym miejscu jest bezrobocie, następnie długotrwała choroba, niepełnosprawność, ubóstwo, bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i in. Najwięcej rodzin korzystających ze świadczeń było w 2018 r. W latach 2019-2020 liczba ta nieznacznie spadła,
- liczby założonych Niebieskich Kart. Najwięcej Kart założono w 2019 roku, w roku 2018 było ich 9, a w 2020 – 7,
- liczby asystentów: w roku 2018 – 5, 2019 i 2020 po 6,
- liczby rodzin przeżywających trudności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych: w 2018 – 49, w 2019 - 56, w 2020 – 1,
- liczby rodzin zastępczych funkcjonujących na terenie powiatu w roku 2020 - 13 rodzin spokrewnionych i 4 niezawodowe,

- liczby dzieci z podziałem na grupy wiekowe umieszczonych w rodzinnej pieczy zastępczej w 2020 r. Najwięcej dzieci było w grupie wiekowej 7-13 lat (10 dzieci), z tego 6 umieszczonych w rodzinach spokrewnionych i 4 w rodzinach niezawodowych,
- liczby rodzin zastępczych w latach 2016-2020, z tego w latach 2016-2017 i 2020 było 13 rodzin spokrewnionych, natomiast w latach 2018-2019 – 14 rodzin. Liczba niezawodowych rodzin zastępczych w latach 2016-2020 wahała się na poziomie 3-4 rodziny. Rodzin zastępczych zawodowych w tym okresie nie było,
- liczby dzieci umieszczonych w rodzinach zastępczych w latach 2016-2020. Liczba dzieci w spokrewnionych rodzinach wahała się w granicach 19-22, natomiast w rodzinach niezawodowych w latach 2016-2019 w granicach 3-4 dzieci, a w roku 2020 było ich 10,
- powodów umieszczania dzieci w pieczy zastępczej. Głównym i najczęstszym powodem było uzależnienie rodziców od alkoholu, następnie bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych, długotrwała choroba, niepełnosprawność i in.,
- liczby dzieci z powiatu kazimierskiego umieszczonych w rodzinach zastępczych na terenie in. powiatów w latach 2018-2020. Średnio w rodzinach zastępczych spokrewnionych i niezawodowych przebywało od 4 do 3 dzieci.

Następnie opisano rolę i zadania koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej oraz podano liczbę rodzin z którymi pracował w latach 2018-2020. W tym okresie zatrudniony był 1 koordynator i pracował z 17-18 rodzinami oraz wspierał 2-7 pełnoletnich wychowanków usamodzielniających się.

W dalszej części Programu wykazano dane dotyczące instytucjonalnej pieczy zastępczej, m.in.: koszty utrzymania placówek opiekuńczo-wychowawczych i regionalnej placówki opiekuńczo-terapeutycznej funkcjonujących na terenie powiatu kazimierskiego w latach 2016-2020. Z danych wynika, że koszty te z roku na rok są wyższe. Wykazano również liczbę usamodzielniających się w latach 2018-2020 wychowanków oraz wysokość udzielonej im pomocy.

W Programie dokonano analizy SWOT (**zał. nr 4**), określono cel główny – „*stworzenie warunków dla zintegrowanego systemu pieczy zastępczej na terenie Powiatu Kazimierskiego*” oraz cele szczegółowe:

1. Kompleksowe i profesjonalne wsparcie istniejących rodzin zastępczych,
2. Rozwój rodzinnych form pieczy zastępczej,
3. Wspieranie procesu usamodzielnienia pełnoletnich wychowanków pieczy zastępczej,

4. Wielokierunkowa praca z rodzinami przeżywającymi trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych oraz z rodzicami biologicznymi dzieci umieszczonych w rodzinnej pieczy zastępczej,
5. Utrzymanie poziomu świadczonych usług na terenie powiatu kazimierskiego w zakresie instytucjonalnej pieczy zastępczej,
6. Podniesienie kompetencji i jakości świadczonych usług kadry pieczy zastępczej oraz rozwój współpracy między podmiotami pomocy społecznej i pieczy zastępczej na terenie powiatu kazimierskiego w zakresie tworzenia zintegrowanego systemu wsparcia.

W Programie wyznaczono limit rodzin zastępczych zawodowych na lata 2021-2023, poprzez utworzenie w każdym roku jednej rodziny lub przekształcenie rodziny niezawodowej w rodzinę zawodową.

Monitoring Programu odbywać się będzie na podstawie analizy informacji z realizacji celów i działań określonych w Programie, sporządzanych w formie rocznego sprawozdania z działalności Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie. Założono, że Program podlegać będzie ewaluacji.

Zgodnie z art. 76 ust. 4 pkt. 15 Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, przedstawiło Staroście oraz Radzie Powiatu informację pisemną z realizacji Programu pn.: „Raport końcowy z realizacji Powiatowego Programu Rozwoju Pieczy Zastępczej dla Powiatu Kazimierskiego na lata 2018-2020” (zał. nr 5).

Zadanie realizowane prawidłowo.

Kwalifikacje kadry organizatora rodzinnej pieczy zastępczej.

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Kazimierzy Wielkiej, w kontrolowanym okresie zatrudniał 2 koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej na umowę o pracę w wymiarze pełnego etatu. Jeden zatrudniony był do 31 stycznia 2020 r., a drugi od 1 lutego 2020 r. Zarówno koordynator zatrudniony do końca stycznia ubiegłego roku jak i ten zatrudniony aktualnie posiadają wymagane kwalifikacje i spełniają wymagania, o których mowa w art. 78 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. Praca koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej w kontrolowanym okresie nie była łączona z wykonywaniem obowiązków pracownika socjalnego. Zgodnie z art. 79 w/w ustawy, koordynatorzy nie prowadzili postępowań z zakresu świadczeń realizowanych przez powiat. W kontrolowanym okresie zatrudniony aktualnie koordynator, zgodnie z art. 77 ust. 5 w/w ustawy podnosił swoje kwalifikacje poprzez udział w dwóch szkoleniach. Z uwagi na sytuację

pandemiczną w kraju, szkolenia te odbyły się on – line i były to: Warsztat pn.: „Polska Szczęśliwych rodzin”, który odbył się w dniu 23 listopada 2020 r., oraz 3 - dniowe szkolenie pn.: „Liderzy kooperacji”, które odbyło się w dniach 17-18 i 25 maja bieżącego roku.

Zadanie dotyczące kwalifikacji kadry organizatora rodzinnej pieczy zastępczej realizowane jest prawidłowo.

Zapewnienie dzieciom pieczy zastępczej w rodzinach zastępczych, rodzinnych domach dziecka, placówkach opiekuńczo-wychowawczych oraz finansowanie świadczeń pieniężnych dotyczących dzieci z terenu powiatu, umieszczonych w rodzinach zastępczych, rodzinnych domach dziecka, placówkach opiekuńczo-wychowawczych, regionalnych placówkach opiekuńczo-terapeutycznych, interwencyjnych ośrodkach preadopcyjnych, w tym dzieci cudzoziemskich.

Na terenie powiatu kazimierskiego zgodnie z informacjami zawartymi w załączniku nr 1 cz. III funkcjonuje 16 rodzin zastępczych, w tym: 12 rodzin spokrewnionych i 4 rodziny niezawodowe. Łącznie w rodzinnej pieczy zastępczej przebywa 24 dzieci. W okresie objętym kontrolą żadna rodzina zastępcza nie została rozwiązana na wniosek starosty, ani nie pełniła jednocześnie funkcji rodziny zawodowej i spokrewnionej.

W myśl art. 77 ust. 1 ustawy rodziny zastępcze obejmuje się, na ich wniosek, opieką koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej. Zgodnie z informacją zawartą w załączniku nr 1 cz. III na dzień kontroli liczba rodzin objętych opieką koordynatora nieznacznie przekracza limit liczby rodzin, o którym mowa w art. 77 ust. 4 ustawy koordynator i wynosiła 16 rodzin. Zgodnie z w/w przepisami koordynator nie może mieć pod opieką łącznie więcej niż 15 rodzin.

W trakcie kontroli przeanalizowano dokumentację 6 rodzin pełniących funkcję rodzin zastępczych, w tym: 4 niezawodowych i 2 spokrewnionych oraz dokumentację dzieci umieszczonych w tych rodzinach. Wszystkie rodziny zastępcze funkcjonujące na terenie powiatu kazimierskiego zostały utworzone przez sąd.

Akta osobowe rodzin zastępczych nie zawierały wszystkich dokumentów potwierdzających wymagania formalne dotyczące osób sprawujących funkcję rodziny zastępczej. Stwierdzono brak m.in.: oświadczeń potwierdzających spełnianie warunków, o których mowa w art. 42 ust. 1 i 2 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, a także zaświadczeń o ukończeniu szkolenia, o którym mowa w art. 44 w/w ustawy; zaświadczeń kwalifikacyjnych zawierających potwierdzenie ukończenia szkolenia oraz spełniania warunków, o których mowa w art. 42 ustawy. W związku z powyższym dyrektor

PCPR złożyła stosowne wyjaśnienia (**zał. nr 6 i nr 7**), z których wynika, że rodziny zastępcze niezawodowe funkcjonujące na terenie powiatu kazimierskiego pełnią tę funkcję na podstawie postanowień sądu. Centrum Pomocy nie posiadało wiedzy o toczących się postępowaniach w sprawach o ustanowienie rodzin zastępczych i nie wdrożyło wobec tych osób procedury kwalifikowania ich jako kandydatów na rodziny zastępcze niezawodowe. Ponadto osoby, które na mocy postanowienia sądu zostały ustanowione rodzinami zastępczymi niezawodowymi nie zgłaszały do PCPR w Kazimierzy Wielkiej zamiaru ubiegania się o pełnienie tej funkcji. W związku z powyższym Centrum nie prowadziło wobec tych osób procedury kwalifikacyjnej, która wiązałaby się z udokumentowaniem i potwierdzeniem wymagań, o których mowa w art. 42 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, a tym samym nie zostały skierowane na szkolenie dla kandydatów na rodziny zastępcze niezawodowe. Dyrektor Centrum podkreśliła, że rodziny zastępcze niezawodowe na bieżąco uzupełniają swoją wiedzę, zwiększają i rozwijają swoje umiejętności i kompetencje uczestnicząc w szkoleniach organizowanych przez PCPR. Szkolenia te obejmują zagadnienia zawarte w programie PRIDE, np. zaspakajanie potrzeb rozwojowych dziecka, wzmocnianie więzi rodzinnych, trudności wychowawcze i itp. Z wyjaśnień wynika również, że Centrum w najbliższym czasie uzupełni brakującą dokumentację rodzin zgodnie z art. 42 w/w ustawy.

W dokumentacji rodzin znajdowały się natomiast: postanowienia sądu o ustanowieniu rodziny zastępczej i umieszczeniu w niej dziecka, wnioski o objęcie rodziny opieką koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej (**zał. nr 8**), karty rodzin zastępczych (**zał. nr 9**), w których odnotowane są podstawowe dane dotyczące rodziny zastępczej oraz informacje o sytuacji ekonomicznej, zdrowotnej i mieszkaniowej rodzin, a także przygotowanie do sprawowania funkcji rodziny zastępczej i sposób w jaki ta funkcja jest sprawowana. W teczce rodziny była również opinia psychologiczna potwierdzająca posiadanie predyspozycji i motywacji do pełnienia funkcji rodziny zastępczej i zaświadczenie lekarskie stwierdzające, że osoba jest zdolna do sprawowania opieki nad dzieckiem. Osoby pełniące funkcję rodziny niezawodowej są zobowiązane zgodnie z art. 46 ust. 3 ustawy do przedstawiania co dwa lata zaświadczenia lekarskiego o stanie zdrowia wystawionego przez lekarza podstawowej opieki zdrowotnej oraz opinii o posiadaniu predyspozycji i motywacji do pełnienia funkcji rodziny zastępczej, wystawionej przez psychologa. W aktach rodzin, których dokumentację sprawdzono znajdowały się stosowne zaświadczenia lekarskie oraz opinie psychologiczne (**zał. nr 10**).

Ponadto dokumentacja rodzin zastępczych zawiera: kwestionariusz pracy z rodziną zastępczą (**zał. nr 11**), który opracowywany jest z chwilą utworzenia rodziny zastępczej. W kwestionariuszu opisana jest aktualna sytuacja rodzinna, mieszkaniowa, zdrowotna i zawodowa, a także kontakty dziecka z rodzicami biologicznymi, sytuacja szkolna, sposób spędzania czasu wolnego, informacje o zgłaszanych problemach, potrzeby wsparcia dziecka lub rodziny zastępczej.

W trakcie kontroli przeanalizowano także dokumentację dzieci przebywających w rodzinach zastępczych. Dokumentacja zawierała: *kartę dziecka przebywającego w rodzinnym systemie pieczy zastępczej* (**zał. nr 12**), w której znajdują się podstawowe dane dziecka, jego sytuacja prawna, zdrowotna i szkolna; opinie szkolne, orzeczenia o niepełnosprawności, opinie psychologiczno-pedagogiczne, notatki służbowe, informacje dotyczące okresowej oceny sytuacji dziecka oraz zasadności dalszego jego pobytu w pieczy zastępczej i inne.

Jednym z zadań koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej, o którym mowa w art. 77 ust. 3 pkt 2 ustawy jest przygotowanie we współpracy z rodziną zastępczą planu pomocy dziecku. Każde dziecko, którego dokumentację sprawdzono, posiadało opracowany „Plan pomocy dziecku umieszczonemu w rodzinnej pieczy zastępczej”. Plany sporządzane są na okres od dnia przyjęcia dziecka do rodziny zastępczej do osiągnięcia pełnoletności i składają się z dwóch części. Pierwsza część planu zawiera analizę sytuacji dziecka i rodziny w różnych obszarach m.in. prawnym, mieszkaniowym, edukacyjnym, zdrowotnym, ekonomicznym. W drugiej części planu określono cele pracy z dzieckiem np.: *wychowanie dziecka w poczuciu godności i wartości, zapewnienie dostępu do przysługujących świadczeń zdrowotnych, zapewnienie kształcenia, wyrównywanie braków szkolnych*, jednocześnie wskazując zakres i formę działania, termin oraz osoby odpowiedzialne i wspomagające realizację celów (**zał. nr 13**). Plany zawierają datę sporządzenia, podpis koordynatora, rodziny zastępczej oraz asystenta rodziny w przypadku gdy współpracuje z rodziną biologiczną bądź adnotację, że nie pracuje z rodziną. Z analizy planów pomocy dziecku wynika, że cele pracy z dzieckiem określone zostały we wszystkich planach takie same dla wszystkich dzieci, bez względu na ich wiek i indywidualne potrzeby. Zdaniem osób kontrolujących plan pomocy dziecku powinien być dokumentem opracowanym i dostosowanym do danego dziecka, uwzględniającym jego indywidualne potrzeby i aktualną sytuację, modyfikowanym w zależności od zmieniającej się sytuacji dziecka. Zatem cele winny być zróżnicowane.

Ocena realizacji planu pomocy dziecku dokonywana jest przez koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej w formie „*monitoringu planu pomocy dziecku*” (**zał. nr 14 i nr 15**).

Dokument zawiera ocenę założonych celów pracy z dzieckiem oraz informację o modyfikacji i uwagach do planu pomocy dziecku, a także datę sporządzenia i podpis koordynatora. Brak natomiast informacji za jaki okres dokonywana jest ocena planu pomocy.

W kontrolowanym okresie, z uwagi na panującą w kraju epidemię koronawirusa koordynator w dużej mierze kontaktował się z rodzinami zastępczymi głównie telefonicznie, sporządzając z rozmów notatki (**zał. nr 16**). Odbywały się również wizyty w środowisku w zależności od potrzeb rodziny zastępczej, które dotyczyły m.in.: spraw bieżących rodziny, sytuacji opiekuńczo-wychowawczej dzieci przebywających w pieczy, spotkań dzieci z rodzicami biologicznymi, sytuacji szkolnej, w tym zdalnego nauczania i zdrowotnej, trudności wychowawczych, a także stosowania się do zasad i ograniczeń związanych z przeciwdziałaniem rozprzestrzenianiu się epidemii i innych. Wizyty dokumentowane były w formie „*monitoringu rodzin zastępczych*”, w którym opisywana była aktualna sytuacja rodziny, w tym m.in.: potrzeby i oczekiwania zgłaszane przez rodzinę, zmiany do planu pomocy dziecku, sytuacja rodzinna, zdrowotna szkolna (**zał. nr 17**).

Wszystkie rodziny zastępcze otrzymują należne świadczenia wynikające z ustawy, w związku z umieszczeniem dziecka w rodzinnej pieczy zastępczej.

a) Finansowanie świadczeń pieniężnych dotyczących dzieci z terenu powiatu, umieszczonych w rodzinach zastępczych, rodzinnych domach dziecka, placówkach opiekuńczo-wychowawczych, regionalnych placówkach opiekuńczo-terapeutycznych, interwencyjnych ośrodkach preadopcyjnych, w tym dzieci cudzoziemskich.

Powiat kazimierski ponosi koszty za pobyt dzieci w rodzinnej i instytucjonalnej pieczy zastępczej zarówno na terenie swojego powiatu, jak i na terenie innych powiatów, co jest zgodne z art. 180 pkt 13 a ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

W okresie objętym kontrolą, powiat ponosił koszty pobytu: 31 dzieci umieszczonych w rodzinnej pieczy zastępczej (w tym: 24 dzieci przebywających na terenie powiatu kazimierskiego i 7 na terenie innych powiatów) oraz 20 dzieci umieszczonych w instytucjonalnej pieczy zastępczej funkcjonującej na terenie powiatu.

Miesięczny koszt świadczeń na dzieci umieszczone w pieczy zastępczej, ponoszonych przez powiat kazimierski został przedstawiony w załączniku nr 1 cz. III.

Zgodnie z art. 191 ust. 5 ustawy, umieszczenie dziecka pochodzącego z terenu powiatu kazimierskiego w pieczy zastępczej na terenie innego powiatu następuje na podstawie zawartego porozumienia w sprawie przyjęcia dziecka oraz warunków jego pobytu i wysokości wydatków związanych z utrzymaniem dziecka. W kontrolowanym okresie powiat

kazimierski zawarł jedno takie porozumienie, natomiast w przypadku dzieci z innych powiatów umieszczonych w placówkach na terenie powiatu kazimierskiego, powiat zawarł porozumienia m.in. z powiatem proszowickim, nowotarskim, kieleckim, miechowskim, słuwickim (zał. nr 18).

b) Dokonywanie okresowej oceny sytuacji dzieci przebywających w rodzinnej pieczy zastępczej.

Zgodnie z art. 131 ust. 1 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, ocena sytuacji dziecka umieszczonego w pieczy zastępczej powinna być przeprowadzana w miarę potrzeb, jednak w przypadku dzieci poniżej 3 lat nie rzadziej niż co 3 miesiące, a w przypadku dzieci starszych nie rzadziej niż co 6 miesięcy.

Jak wynika z przedstawionej dokumentacji oraz z informacji zawartych w załączniku nr 1 cz. III, w kontrolowanym okresie PCPR w Kazimierzy Wielkiej terminowo dokonywał okresowej oceny sytuacji dzieci przebywających w rodzinnej pieczy zastępczej podczas stałych zespołów ds. okresowej oceny sytuacji dziecka umieszczonego w pieczy zastępczej. Ocena sytuacji dzieci uwzględnia informacje, o których mowa w art. 129 ustawy.

W ocenie, która odbyła się w dniach 28-30.01.2020 r. uczestniczyli: osoby sprawujące funkcję rodzin zastępczych, pracownicy PCPR-u w Kazimierzy Wielkiej tj.: dyrektor, pracownik socjalny i koordynator rodzinnej pieczy zastępczej; psycholog, dyrektor poradni psychologiczno – pedagogicznej w Kazimierzy Wielkiej; asystent rodziny z MOPS w Kazimierzy Wielkiej. Natomiast kolejne oceny w 2020 r. i 2021 r. z uwagi na panującą epidemię koronawirusa SARS-CoV-2 przeprowadzane były w trybie zaocznym i uczestniczyli w nich tylko pracownicy PCPR w Kazimierzy Wielkiej. Wszystkie posiedzenia Zespołu ds. rodzinnej pieczy zastępczej dotyczące oceny sytuacji dziecka wraz z zasadnością dalszego pobytu w pieczy zastępczej są protokołowane (zał. nr 19). Do protokołu dołączona jest lista obecności i *okresowa ocena sytuacji dziecka umieszczonego w pieczy zastępczej oraz zasadność dalszego jego pobytu w pieczy zastępczej* (zał. nr 20), która zgodnie z art. 47 ust. 5 oraz art. 131 ust. 2 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej zostaje przekazana do właściwego sądu (zał. nr 21).

c) Dokonywanie oceny rodziny zastępczej lub prowadzącego rodzinny dom dziecka pod względem predyspozycji do pełnienia powierzonych funkcji oraz jakości wykonywanej pracy.

Organizator rodzinnej pieczy zastępczej dokonuje oceny rodziny zastępczej lub prowadzącego rodzinny dom dziecka pod względem predyspozycji do pełnienia powierzonej funkcji oraz jakości wykonywanej pracy w myśl art. 132-134 ustawy. Pierwsza ocena powinna zostać przeprowadzona nie później niż przed upływem roku od umieszczenia pierwszego dziecka w rodzinie zastępczej. Kolejna ocena dokonywana jest po upływie roku od dokonania pierwszej oceny. Następne oceny powinny być sporządzone nie rzadziej niż co 3 lata. Z wykazu ocen rodzin zastępczych oraz ich analizy wynika, że sporządzane są one terminowo, zgodnie z w/w przepisami.

W 2020 r. sporządzono 4 oceny rodzin zastępczych funkcjonujących na terenie powiatu kazimierskiego, w tym: 3 oceny rodziny spokrewnionej i 1 ocenę rodziny niezawodowej. Wszystkie oceny rodzin zastępczych były pozytywne. Natomiast w bieżącym roku dokonano oceny 2 rodzin zastępczych niezawodowych, które również były pozytywne.

Ocena rodzin zastępczych dokonywana jest na posiedzeniach Zespołu ds. rodzinnej pieczy zastępczej, które są protokołowane (**zał. nr 22**). W skład Zespołu wchodzi: dyrektor PCPR, pracownik socjalny, koordynator rodzinnej pieczy zastępczej. Zespół na podstawie oceny rodziny zastępczej przedstawionej przez koordynatora, która zawiera ocenę rodziny pod względem m.in.: wypełniania powierzonej im funkcji rodziny zastępczej, warunków materialno-bytowych rodziny zastępczej, zaspakajania potrzeb, uzdolnień i zainteresowań dziecka, umożliwienia kontaktu dziecka z rodzicami biologicznymi bądź dalszą rodziną, realizacji zadań związanych z edukacją dziecka, kontaktu ze szkołą, realizacji zadań związanych ze zdrowiem dziecka, podnoszenia kompetencji oraz współpracy i kontaktu z koordynatorem rodzinnej pieczy zastępczej (**zał. nr 23**), a także zgromadzonej dokumentacji rodziny, dokonuje oceny rodziny zastępczej pod względem predyspozycji do pełnienia powierzonych jej funkcji oraz jakości wykonywanej pracy (**zał. nr 24**). Ocena zawiera pouczenie o możliwości złożenia do niej zastrzeżeń przez osoby pełniące funkcję rodziny zastępczej w ciągu 14 dni od jej otrzymania zgodnie z art. 134 ust. 2 a ustawy.

W związku z epidemią koronawirusa SARS-CoV-2 w kontrolowanym okresie posiedzenia Zespołu dokonującego oceny rodzin zastępczych odbywały się w trybie zaocznym.

d) Sporządzanie opinii, o których mowa w art. 139 a ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

W kontrolowanym okresie Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Kazimierzy Wielkiej nie sporządzało opinii, o których mowa w art. 139 a ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

e) Zgłaszanie do ośrodków adopcyjnych informacji o dzieciach z uregulowaną sytuacją prawną, w celu poszukiwania dla nich rodzin przysposabiających.

W kontrolowanym okresie do ośrodka adopcyjnego przekazano informację o 3 dzieci przebywających w pieczy zastępczej z uregulowaną sytuacją prawną, jednak nie są one zgłoszone do przysposobienia z uwagi na silne więzi rodzinne, jakie łączą je z rodzinami zastępczym, które stanowią dla nich dziadkowie. Dzieci przebywające w tych rodzinach mają zapewnione dobre warunki do prawidłowego funkcjonowania. Rodziny posiadają pozytywne oceny organizatora rodzinnej pieczy zastępczej, stale podnoszą swoje kompetencje wychowawcze.

Mając na uwadze powyższe stwierdzić należy, że zadnie realizowane jest prawidłowo z uchybieniami. Powiat kazimierski zapewnia dzieciom pieczę zastępczą, a tym samym ponosi świadczenia pieniężne na dzieci umieszczone w rodzinnej i instytucjonalnej pieczy zastępczej, zarówno na terenie powiatu, jak i poza nim. Okresowa ocena sytuacji dziecka umieszczonego w pieczy zastępczej jak i rodzin dokonywana jest terminowo zgodnie z ustawą. Centrum przekazuje do Świętokrzyskiego Ośrodka Adopcyjnego informacje o dzieciach z uregulowaną sytuacją prawną.

Uchybienia dotyczą: braku szkoleń rodzin zastępczych niezawodowych, o których mowa w art. 44 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej oraz braku stosownej dokumentacji rodzin zastępczych, o której mowa w art. 42 w/w ustawy. Ponadto uwagi dotyczą braku zróżnicowania celów do realizacji określonych w planie pomocy dziecku, a także braku informacji za jaki okres dokonywana jest ocena planu pomocy dziecku.

Organizowanie wsparcia i finansowanie pomocy przyznawanej osobom usamodzielnianym opuszczającym rodziny zastępcze, rodzinne domy dziecka oraz placówki opiekuńczo – wychowawcze i regionalne placówki opiekuńczo – terapeutyczne, przez wspieranie procesu usamodzielnienia. Pomoc przyznawana osobom usamodzielnianym opuszczającym domy pomocy społecznej dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych intelektualnie, domy dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży oraz schroniska dla nieletnich, zakłady poprawcze, specjalne ośrodki szkolno-

wychowawcze, specjalne ośrodki wychowawcze, młodzieżowe ośrodki socjoterapii zapewniające całodobową opiekę lub młodzieżowe ośrodki wychowawcze oraz pomoc w integracji ze środowiskiem tych osób.

W kontrolowanym okresie tj. od 2020 do 09.06.2021 roku r. w trakcie procesu usamodzielnienia było 7 wychowanków z pieczy zastępczej, w tym: 1 z instytucjonalnej pieczy zastępczej, 6 z rodzinnej pieczy zastępczej.

Łącznie w okresie tym wydano decyzje przyznające pomoc dla usamodzielnianych wychowanków, w tym: 3 decyzje przyznające pomoc na kontynuowanie nauki, 1 przyznającą pomoc na usamodzielnienie i 2 przyznające pomoc na zagospodarowanie. Pomoc na kontynuowanie nauki przyznawana jest na czas trwania roku szkolnego, nie dłużej jednak niż do ukończenia przez osobę usamodzielnianą 25 roku życia.

W trakcie kontroli przeanalizowano dokumentację 7 wychowanków, którzy realizowali proces usamodzielnienia bądź już go zakończyli. W aktach znajdowały się następujące dokumenty: wskazanie opiekuna usamodzielnienia wraz z jego zgodą na pełnienie tej funkcji; indywidualne programy usamodzielnienia; modyfikacje Indywidualnych Programów Usamodzielnienia (**zał. nr 25**) sporządzane na okoliczność zmiany opiekuna usamodzielnienia, zmiany daty usamodzielnienia, zmian związanych z edukacją (np. zmiana szkoły), zmiany miejsca zamieszkania; protokoły z przesłuchania strony na okoliczność przyznania pomocy (**zał. nr 26**); wnioski wychowanków o przyznanie konkretnej formy pomocy (**zał. nr 27**). Ponadto wśród dokumentacji znajdowały się: zaświadczenia potwierdzające kontynuację nauki, decyzje przyznające konkretny rodzaj pomocy (**zał. nr 28**), a także kopie faktur za dokonane zakupy w ramach udzielonej pomocy finansowej na zagospodarowanie.

W okresie objętym kontrolą 2 wychowanków zakończyło realizację indywidualnych programów usamodzielnienia i tym samym cały proces usamodzielnienia. W związku z powyższym dla każdego z nich sporządzony został dokument podsumowujący pod nazwą: „*Ocena końcowa realizacji indywidualnego programu usamodzielnienia*” (**zał. nr 29**).

Analiza dokumentacji wykazała, że wszelkie terminy określone w przepisach dotyczących procesu usamodzielnienia są przestrzegane, a prowadzona dokumentacja jest rzetelna i kompletna.

W ramach organizowania wsparcia osobom usamodzielnianym, PCPR zapewnia dostęp do poradnictwa specjalistycznego w zakresie porad psychologicznych, prawnych i pracy socjalnej. Usamodzielnieni wychowankowie objęci są pomocą socjalną, która

w szczególności polega na ustaleniu ich sytuacji życiowej, dochodowej i rodzinnej. Korzystają z poradnictwa i doradztwa w sprawach osobistych, wsparcia w życiowym usamodzielnianiu się, a także pomocy w rozwiązywaniu problemów społecznych, w wyborze dalszego toku kształcenia, pomocy w uzyskaniu mieszkania i znalezieniu zatrudnienia.

Zadanie realizowane prawidłowo. Proces usamodzielnienia prowadzony jest zgodnie z zapisami ustawy. Wychowankowie objęci procesem usamodzielnienia i usamodzielnieni otrzymują pomoc, o której mowa w ustawie.

Tworzenie warunków do powstawania i działania rodzin zastępczych, rodzinnych domów dziecka i rodzin pomocowych.

W kontrolowanym okresie tj. od 1 stycznia 2020 r. do 9 czerwca 2021 r. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Kazimierzy Wielkiej z powodu epidemii koronawirusa miało ograniczone możliwości w promowaniu rodzicielstwa zastępczego oraz pozyskiwania kandydatów na rodziny zastępcze zawodowe i niezawodowe. Podejmowano jednak pewne działania mające na celu promowanie rodzicielstwa zastępczego poprzez: zamieszczenie informacji o poszukiwaniu kandydatów na rodziców zastępczych na stronie internetowej Centrum, rozpowszechniano informacje o tematyce rodzinnej pieczy zastępczej wśród mieszkańców powiatu kazimierskiego poprzez umieszczenie informacji na tablicach ogłoszeniowych. Na chwilę obecną nie ma kandydatów na pełnienie funkcji rodziny zastępczej niezawodowej i zawodowej. Ponadto na terenie powiatu kazimierskiego nie funkcjonują rodziny pomocowe ponieważ, funkcjonujące rodziny zastępcze nie zgłaszały potrzeby udzielenia im wsparcia w tej formie.

Zadanie realizowane prawidłowo.

Prowadzenie placówek opiekuńczo-wychowawczych i placówek wsparcia dziennego o zasięgu ponadgminnym.

Na terenie powiatu kazimierskiego funkcjonują 4 placówki opiekuńczo-wychowawcze, w tym: 3 typu socjalizacyjnego (łącznie na 42 miejsca) i 1 typu specjalistyczno – terapeutycznego (14 miejsc). Z informacji uzyskanych podczas kontroli wynika, że w placówkach na dzień kontroli przebywało 63 dzieci oraz pełnoletnich wychowanków kontynuujących naukę, w tym 20 z powiatu kazimierskiego. Miesięczne wydatki na utrzymanie dziecka w placówce typu socjalizacyjnego wynoszą 5 190,34 zł, natomiast w placówce specjalistyczno - terapeutycznej wynoszą 6392,35 zł. Ponadto w Kazimierzy Wielkiej funkcjonuje Regionalna Placówka Opiekuńczo-Terapeutyczna, która

prowadzona jest przez powiat Kazimierski na zasadzie powierzenia realizacji zadania przez Województwo Świętokrzyskie (na podstawie art. 8 ust. 2 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie województwa oraz art. 5 ust. 2 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym).

Na terenie powiatu nie funkcjonuje żadna placówka wsparcia dziennego o zasięgu ponadgminnym.

Zadanie realizowane prawidłowo w zakresie prowadzenie placówek opiekuńczo-wychowawczych.

Organizowanie i finansowanie szkoleń dla rodzin zastępczych, prowadzących rodzinne domy dziecka i dyrektorów placówek opiekuńczo-wychowawczych typu rodzinnego oraz kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej, prowadzenia rodzinnego domu dziecka lub pełnienia funkcji dyrektora placówki opiekuńczo-wychowawczej typu rodzinnego.

a) Organizowanie szkoleń dla rodzin zastępczych, prowadzących rodzinne domy dziecka i dyrektorów placówek opiekuńczo-wychowawczych typu rodzinnego.

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Kazimierzy Wielkiej, w okresie objętym kontrolą zorganizowało 3 szkolenia, które odbyły się w ramach grupy wsparcia. Ze względu na pandemię 2 szkolenia odbyły się on-line:

- „Wyzwania rodzicielskie podczas pandemii, jak wspierać dzieci w czasie zdalnej nauki oraz jak młodzi ludzie mogą zadbać o swoje dobre samopoczucie podczas pandemii” – uczestniczyło w nim 5 rodzin zastępczych, w tym, 4 spokrewnione i 1 niezawodowa,

- „Uzależnienia cywilizacyjne dzieci i młodzieży” – uczestniczyło w nim 17 rodzin, w tym: 13 spokrewnionych i 4 niezawodowe.

Jedno szkolenie pn.: „Problemy dzieci w okresie dojrzewania, trudności wychowawcze” odbyło się w trakcie spotkania grupy wsparcia i uczestniczyło w nim 17 rodzin, w tym: 13 spokrewnionych i 4 niezawodowe.

b) Organizowanie szkoleń dla kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej, prowadzenia rodzinnego domu dziecka lub pełnienia funkcji dyrektora placówki opiekuńczo-wychowawczej typu rodzinnego

Zgodnie z art. 76 ust. 4 pkt. 3 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej do zadań organizatora rodzinnej pieczy zastępczej należy: organizowanie szkoleń

dla kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka. Ze względu na brak kandydatów szkolenia nie były prowadzone. Nie przeprowadzono również badań pedagogicznych i psychologicznych kandydatów oraz analizy ich sytuacji osobistej, rodzinnej i majątkowej, o której mowa w art. 42 ust.7 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

Organizator Rodzinnej Pieczy Zastępczej przygotowuje rodzinę na przyjęcie dziecka poprzez udzielenie szczegółowych informacji o dziecku, przekazanie dokumentacji dziecka oraz zapewnienie kontaktu rodzinie i dziecku jeśli to możliwe przed przyjęciem dziecka.

W części a) zadanie realizowane prawidłowo, natomiast w części b) zadanie nie było realizowane w kontrolowanym okresie.

Organizowanie wsparcia dla rodzinnej pieczy zastępczej, w szczególności poprzez tworzenie warunków do powstawania grup wsparcia i poradnictwa specjalistycznego. Zapewnienie przeprowadzania przyjętemu do pieczy zastępczej dziecku niezbędnych badań lekarskich.

W okresie objętym kontrolą PCPR w Kazimierzy Wielkiej realizowało następujące działania, których celem jest wsparcie osób sprawujących pieczę zastępczą i dzieci przebywających w pieczy zastępczej:

1. Grupa wsparcia dla rodzin zastępczych - Od dnia 14.03.2020r., decyzją Ministra Zdrowia został ogłoszony na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej stan zagrożenia epidemicznego, a co za tym idzie zostały wprowadzone ograniczenia w funkcjonowaniu określonych instytucji lub zakładów pracy. Zakaz ten dotyczył m.in. działalności zakładów leczniczych, szkolnictwa oraz wszelkich zbiorowych form kultury. Sytuacja ta spowodowała brak możliwości organizowania bezpośrednich spotkań z jednostkami w grupach większych niż 2-3 osoby z obawy o zdrowie podopiecznych Centrum.

Mimo tej sytuacji pracownicy Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Kazimierzy Wielkiej starali się zorganizować grupę wsparcia dla rodzin zastępczych. W 2020 roku zaplanowano trzy takie spotkania. Pierwsze miało się odbyć w dniu 09.03.2020r. na temat: „Stres – czynniki wywołujące stres, metody radzenia sobie z trudnymi sytuacjami”. (zał. nr 30). Spotkanie to zostało odwołane z powodu epidemii koronawirusa.

Drugie spotkanie odbyło się w dniu 08.07.2020 roku. Temat spotkania: „Problemy dzieci w okresie dojrzewania,, trudności wychowawcze”. W przedłożonej kontrolującym dokumentacji znajdował się protokół ze spotkania grupy wsparcia rodzin zastępczych, lista obecności, oraz notatka służbowa dot. powiadomienia rodzin o terminie spotkania

(zał. nr 31.). Trzecie spotkanie odbyło się w dniu 10.11.2020r i dotyczyło problemu „Jak radzić sobie z wyzwaniami rodzicielskimi podczas pandemii – wskazówki dla rodziców”. Z uwagi na drugą falę koronawirusa i bezpieczeństwo rodzin zastępczych spotkanie odbyło się on-line.

W załączeniu pismo informujące rodziny o spotkaniu wraz z prezentacją przygotowaną przez psychologa, która była przekazana i omawiana podczas spotkania (zał. nr 32).

W 2021 roku odbyło się tylko jedno spotkanie grupy wsparcia 26.03.2021 r., również on-line. Tematem przewodnim spotkania były „Uzależnienia cywilizacyjne dzieci i młodzieży” (zał. nr 33).

Spotkania grupy prowadzone są przez psychologa zatrudnionego w Ośrodku Interwencji Kryzysowej będącym w strukturze organizacyjnej PCPR. Zaproszenia do udziału w grupach odbywają się drogą telefoniczną lub przez e-mail. Z każdego spotkania, w siedzibie Centrum, sporządzana jest lista obecności uczestników oraz notatka służbowa dotycząca przebiegu spotkania. Każde spotkanie grupy wsparcia ma swój temat przewodni i odnosi się do problematyki związanej ze sprawowaniem pieczy zastępczej. Uczestnicy spotkania mają możliwość zasięgnięcia porady jak rozwiązać napotykanne trudności, dzielą się swoimi doświadczeniami, udzielają sobie wzajemnego wsparcia, mają możliwość skorzystania z porad psychologa, koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej oraz pracownika socjalnego lub zgłosić potrzebę uzyskania wsparcia np. radcy prawnego.

2. Szkolenie dla rodziców zastępczych, mające na celu przekazanie wskazówek jak radzić sobie z wyzwaniami rodzicielskimi podczas pandemii, jak wspierać dzieci w czasie nauki zdalnej oraz jak młodzi ludzie mogą zadbać o swoje samopoczucie podczas pandemii.

3. Poradnictwo specjalistyczne – o możliwości uzyskania specjalistycznego wsparcia i pomocy rodziny zastępcze są informowane przez koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej oraz pracowników Centrum. Zgodnie z informacjami zawartymi w załączniku nr 1 cz. VIII w 2020 r. i 2021 r. rodziny zastępcze miały możliwość skorzystania z porad specjalistów zatrudnionych w Centrum. Z możliwości wsparcia psychologa w 2020 roku skorzystało łącznie 2 rodziny oraz 1 wychowanka rodziny zastępczej. Natomiast w 2021 roku jedna rodzina zastępcza zgłosiła potrzebę wsparcia psychologicznego dla dziecka. Z pomocy prawnej w 2020 i 2021 roku żadna z rodzin nie korzystała i nie zgłosiła takiej potrzeby.

Psycholog oraz prawnik dokumentują podejmowane działania w kartach pracy (zał. nr 34 i nr 35).

4. Zapewnienie rodzinom zastępczym badań psychologicznych, które przeprowadzane są przez psychologa zatrudnionego w Centrum - Zgodnie z informacjami zawartymi

w załączniku nr 1 cz. VIII Centrum zapewnia rodzinom zastępczym niezawodowym co dwa lata przeprowadzanie badań psychologicznych.

W trakcie kontroli do wglądu przedstawiono dokumentację związaną z realizacją w/w działań m.in. notatki służbowe, listy obecności na zajęciach, itp. Szczegółowy opis działań realizowanych przez Centrum w zakresie wsparcia dzieci przebywających w rodzinach zastępczych na terenie powiatu kazimierskiego zawiera załącznik nr 1 cz. VIII.

Zadanie realizowane prawidłowo. Powiat kazimierski zapewnia osobom sprawującym pieczę zastępczą oraz podopiecznym różnorodne formy wsparcia i pomocy, tj.: szkolenia, poradnictwo specjalistyczne, grupy wsparcia, badania psychologiczne.

Prowadzenie rejestrów danych, o których mowa w art. 46 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

Zgodnie z art. 46 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej PCPR w Kazimierzy Wielkiej prowadzi *Rejestr danych o osobach zakwalifikowanych do pełnienia funkcji rodziny zastępczej zawodowej, rodziny zastępczej niezawodowej lub do prowadzenia rodzinnego domu dziecka oraz pełniących funkcje rodziny zastępczej zawodowej lub rodziny zastępczej niezawodowej oraz prowadzących rodzinny domu dziecka.*, o którym mowa w art. 46 ust. 1 w/w ustawy.

Na dzień kontroli w *Rejestrze* wpisanych było: 4 rodziny niezawodowe. Rejestr prowadzony jest w formie tabelarycznej i zawiera dane, o których mowa w art. 46 ust. 2 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (**zał. nr 36**).

Zgodnie z art. 46 ust. 4 w/w ustawy Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie raz w roku przekazuje *Rejestr* do sądu (**zał. nr 37 i nr 38**).

Zadanie realizowane prawidłowo.

Zapewnienie przeprowadzania przyjętemu do pieczy zastępczej dziecku niezbędnych badań lekarskich.

Zgodnie z informacją zawartą w załączniku do kontroli nr 1 cz. IX niezbędne badania lekarskie dzieci przyjmowanych do pieczy zastępczej na terenie powiatu kazimierskiego głównie zapewniane są przez rodziny zastępcze we własnym zakresie. Dodatkowo Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Kazimierzy Wielkiej umożliwia rodzinom zastępczym przeprowadzenie badań lekarskich poprzez ułatwienie im dostępu do lekarza, zwłaszcza w okresie epidemii wirusa SARS -Cov2.

Zadanie realizowane prawidłowo.

Kompletowanie we współpracy z właściwym ośrodkiem pomocy społecznej dokumentacji związanej z przygotowaniem dziecka do umieszczenia w rodzinie zastępczej albo rodzinnym domu dziecka.

Zgodnie z informacjami zawartymi w załączniku do kontroli nr 1 cz. XI, PCPR w Kazimierzy Wielkiej w okresie objętym kontrolą tj.: 2020r., i 2021r., nie umieszczało żadnego dziecka w pieczy zastępczej. Jednakże z informacji uzyskanych do Dyrektora PCPR wynika, że w sytuacji umieszczenia dziecka w rodzinie zastępczej PCPR gromadzi i przekazuje rodzicom zastępczym wszelką dokumentację dotyczącą przyjmowanego dziecka. Zgodnie z art. 38a ustawy Centrum występuje do właściwej gminy lub powiatu o przekazanie posiadanej dokumentacji. Ponadto Centrum w trakcie pobytu dziecka w pieczy zastępczej zawsze występuje do ośrodka pomocy społecznej o udzielenie wszelkich informacji dotyczących rodziców biologicznych dzieci zgodnie z art. 47 ust. 7 ustawy.

Zadanie w okresie kontrolnym nie było realizowane.

Przekazywanie do biura informacji gospodarczej - informacji o powstaniu zaległości z tytułu nieponoszenia opłaty, o której mowa w art. 193 ust. 8, za okres dłuższy niż 12 miesięcy.

Na podstawie informacji uzyskanych w trakcie kontroli oraz zawartych w zał. nr 1 cz. XII stwierdzono, że w kontrolowanym okresie nie wystąpiły przypadki zaległości z tytułu nieponoszenia opłaty, o której mowa w art. 193 ust. 3 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, za okres dłuższy niż 12 miesięcy. W związku z powyższym PCPR nie przekazywał do BIG stosownych informacji.

Mając powyższe na uwadze należy stwierdzić, że w okresie objętym kontrolą PCPR nie przekazywał informacji o powstaniu zaległości z tytułu nieponoszeniu opłaty za pobyt dziecka w pieczy zastępczej.

Finansowania dodatku, o którym mowa w art. 115 ust 2a ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

Zgodnie z art. 80 ust. 1a i art. 113a ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej na każde umieszczone dziecko w wieku do ukończenia 18 r. ż. w rodzinnej pieczy zastępczej oraz placówce opiekuńczo – wychowawczej przysługuje dodatek w wysokości

świadczenia wychowawczego określonego w ustawie z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowaniu dzieci.

W okresie objętym kontrolą dodatek wychowawczy wypłacony został rodzinom zastępczym na wszystkie dzieci, na które przysługiwał. Łącznie było to 97 dzieci z czego 18 dzieci z rodzin zastępczych i 79 z placówek opiekuńczo – wychowawczych.

W trakcie kontroli przeanalizowano dokumentację dotyczącą dodatku wychowawczego. Wnioski zawierają: imię i nazwisko oraz adres zamieszkania i numer telefonu osoby składającej wniosek oraz dane dziecka/dzieci umieszczonych w rodzinnej pieczy zastępczej (tj. imię i nazwisko, datę urodzenia, PESEL), informacje o postanowieniu sądu na podstawie, którego dziecko zostało umieszczone w rodzinnej pieczy zastępczej, nr rachunku bankowego oraz oświadczenia. Decyzje przyznające świadczenia wychowawcze wydawane są w określonych ustawowo terminach.

Z informacji uzyskanej podczas kontroli wynika, że w okresie objętym kontrolą nie została wydana żadna decyzja odmowna dotycząca przyznania dodatku wychowawczego dla osób pełniących funkcję rodziny zastępczej.

Zadanie realizowane prawidłowo.

Kontrola nad organizatorami rodzinnej pieczy zastępczej, rodzinami zastępczymi, prowadzącymi rodzinne domy dziecka oraz placówkami opiekuńczo-wychowawczymi (art. 38 b ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej).

Kontrolę nad organizatorem rodzinnej pieczy zastępczej, rodzinami zastępczymi oraz placówkami opiekuńczo-wychowawczymi w powiecie kazimierskim sprawują członek Zarządu oraz podinspektor Referatu ds. Zarządzania Kryzysowego, Obrony Cywilnej, Spraw Obywatelskich i Spraw Administracyjnych. Kontrola sprawowana jest na podstawie upoważnienia nadanego Uchwałą Nr 41/120/2016 Zarządu Powiatu Kazimierskiego z dnia 15 listopada 2016 r. w sprawie upoważnienia do sprawowania kontroli nad organizatorem rodzinnej pieczy zastępczej, rodzinami zastępczymi oraz placówkami opiekuńczo-wychowawczymi (**zał. nr 39**). Kontrole prowadzone są zgodnie z planem kontroli opracowywanym na każdy rok (aktualny plan kontroli - **zał. nr 40**). W roku 2020 przeprowadzone zostały 4 kontrole, w tym dwie w Organizatorze Rodzinnej Pieczy Zastępczej oraz jedna w Placówce Opiekuńczo-Wychowawczej nr 2 w Kazimierzy Wielkiej i jedna w rodzinie zastępczej spokrewnionej.

W przypadku kontroli w Organizatorze zwrócono uwagę na zakres kontroli, który obejmował wypłatę świadczeń 300 plus. Zgodnie z Regulaminem PCPR w Kazimierzy

Wielkiej zadanie to realizowane jest przez Centrum (§ 10), a nie przez Organizatora (§ 13). Sugeruje się zatem, by w przyszłości jako jednostkę kontrolowaną w zakresie 300 plus wskazać Centrum, a nie Organizatora Rodzinnej Pieczy Zastępczej.

Zadanie realizowane prawidłowo.

Realizacja zadań wynikających z rządowych programów wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej oraz rządowego programu, o którym mowa w art. 187a ust.1 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

Powiat kazimierski w kontrolowanym okresie nie realizował zadania wynikającego z art. 187a ust. 1 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, ponieważ w roku 2020 ogłoszony został Program pn.: „Asystent rodziny na rok 2020”, który uwzględniał jedynie dofinansowanie wynagrodzeń asystentów rodziny. Natomiast w roku bieżącym, do dnia zakończenia kontroli Program nie był ogłoszony.

Zadanie nie było realizowane w kontrolowanym okresie.

Ustaleń dokonano na podstawie:

- rozmowy z dyrektorem PCPR oraz pracownikami,
- analizy dokumentacji dotyczącej zakresu kontroli, a także informacji pisemnych sporządzonych przez dyrektora i pracowników na potrzeby kontroli.

W wyniku kontroli wydaje się następujące zalecenia pokontrolne.

- 1. Niezwłocznie uzupełnić dokumentację funkcjonujących rodzin zastępczych niezawodowych zgodnie z art. 42 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.**
- 2. Przeszkolić funkcjonujące rodziny zastępcze niezawodowe, które dotychczas nie odbyły szkolenia dla kandydatów na pełnienie funkcji rodziny zastępczej, zgodnie z art. 44 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.**
- 3. Zmodyfikować zgodnie z uwagami zawartymi w wystąpieniu pokontrolnym plany pomocy dziecku oraz monitoring planu pomocy.**

Pouczenie

Zgodnie z art. 197 d ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. 2020, poz. 821) kontrolowana jednostka może w terminie 7 dni od dnia otrzymania zaleceń pokontrolnych, zgłosić do nich zastrzeżenia. Wojewoda, w terminie 14 dni od dnia otrzymania zastrzeżeń przedstawi stanowisko w sprawie ich uwzględnienia. W przypadku nieuwzględnienia zastrzeżeń przez wojewodę kontrolowana jednostka jest obowiązana, w terminie 30 dni od dnia otrzymania stanowiska wojewody, do powiadomienia wojewody o realizacji zaleceń. W przypadku uwzględnienia zastrzeżeń przez wojewodę, kontrolowana jednostka jest obowiązana, w terminie 30 dni od dnia otrzymania stanowiska wojewody, do powiadomienia wojewody o realizacji zaleceń pokontrolnych, mając na uwadze zmiany wynikające z uwzględnionych zastrzeżeń.

Zgodnie z art. 197 e i 197 f ustawy o której mowa, w przypadku niepodjęcia lub niewykonania czynności wynikających z zaleceń pokontrolnych, mających na celu ograniczenie lub likwidację stwierdzonych istotnych uchybień lub nieprawidłowości w funkcjonowaniu placówki opiekuńczo-wychowawczej, wojewoda może orzec o czasowym lub stałym cofnięciu zezwolenia na prowadzenie tej placówki.

Jeżeli w wyniku przeprowadzonej kontroli zostaną ujawnione rażące zaniedbania lub zaniechania realizacji obowiązków ustawowych, wojewoda może wezwać jednostkę samorządu terytorialnego do wyznaczenia wykonawcy zastępczego, w terminie nie dłuższym niż 2 miesiące od dnia otrzymania wezwania.

W przypadku niewyznaczenia przez jednostkę samorządu terytorialnego wykonawcę zastępczego w terminie, o którym mowa, wojewoda może wystąpić do sądu administracyjnego ze skargą na bezczynność organu jednostki samorządu terytorialnego.

Zgodnie z art. 198 ustawy - kto nie realizuje zaleceń pokontrolnych, podlega karze pieniężnej w wysokości od 500 do 10 000 zł.

Wystąpienie pokontrolne sporządzono w dwóch jednobrzmiących egzemplarzach, z czego jeden przekazuje się kierownikowi kontrolowanej jednostki, a drugi włącza się do akt kontroli.

Anna Konięwa
Katarzyna Arcudalke
Ewa Palcer
(osoby kontrolujące)

Z up. WOJEWODY ŚWIĘTOKRZYSKIEGO

Mariusz Nasek
ZASTĘPCA DYREKTORA
WYDZIAŁU POLITYKI SPOŁECZNEJ I ZDROWIA
(zarządzający kontrolę)